

Efterår 2019

Vådeste efterår siden 1874. Gennemsnitlig temperatur og lidt under gennemsnitligt antal soltimer. Få skybrud men mange nedbørsdøgn. En enkelt lokal varmebølge. Få frostdøgn og forsvindende lille antal sommerdøgn. Sæsonens første sne registreret 29. november.

Produktionstidspunkt: 2019-12-01

Oversigten bygger på kvalitetssikrede DMI-observationer

Kalenderefteråret (september, oktober og november) 2019 fik en middeltemperatur på 9,5°C i gennemsnit for landet som helhed. Det er 0,7°C over normalen for perioden 1961-90, der er på 8,8°C, men 0,4°C under tiårs-gennemsnittet for perioden 2006-2015, der er på 9,9°C.

Både september, oktober og november 2019 var gennemsnitlige temperaturmæssigt, de var alle tre varmere end klimanormalen 1961-1990 men koldere end tiårs-gennemsnittet 2006-2015. De landsdækkende temperaturmålinger i Danmark startede i 1874.

Med 12,2°C er efteråret 2006 det varmeste efterår siden 1874. Det koldeste efterår er fra 1952 med 6,7°C.

Siden 2007 har efterårets middeltemperatur (°C) for Danmark som helhed set således ud:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
8,9	9,5	9,8	8,1	10,2	9,3	9,9	11,4	10,1	9,7	10,0	10,1	9,5

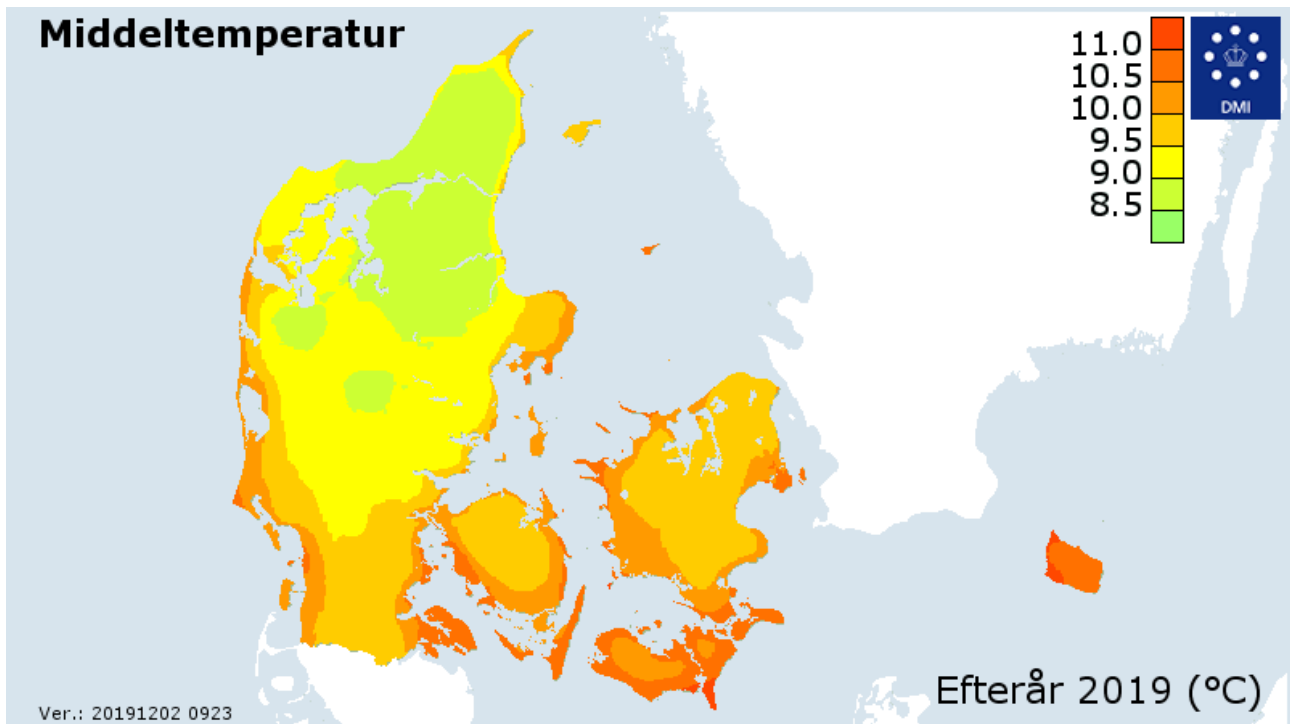
Efterårets højeste temperatur på 26,3°C blev målt ved Hammer Odde på Bornholm den 1 september. Efterårets laveste temperatur på -5,5°C blev målt ved Horsens den 30. oktober.

I september var der et enkelt lokalt sommerdøgn på Bornholm, hvilket kun rækker til 0,01 sommerdøgn på landsplan for efteråret 2019 (0,1 døgn for 1961-90-normalen). For at få et sommerdøgn skal temperaturen overstige 25°C i løbet af et kalenderdøgn. Tiendedele af sommerdøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har sommerdøgn.

Der var en enkelt lokal varmebølge den 1. september på Lolland og i Københavnsområdet. Når gennemsnittet af de højeste registrerede temperaturer målt over tre sammenhængende dage overstiger 25°C på et sted, er der lokal varmebølge. Når mere end 50% af en regions areal opfylder denne betingelse, defineres det som en regional varmebølge. Når mere end 50% af Danmarks areal opfylder betingelsen, defineres det som en landsdækkende varmebølge.

Den 5. oktober blev sæsonens første meteorologiske frost (målt i 2 meters højde) registreret. Antal frostdøgn i efteråret 2019 blev 4,8 døgn (normal 9,3 døgn, 1961-90). De blev registreret i oktober (2,7 døgn) og november (2,1 døgn). Tiendedele af frostdøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har frostdøgn.

I efteråret 2019 var regionen Bornholm varmest med 10,8°C i gennemsnit. Nordjylland var koldest med 8,8°C i gennemsnit.

I gennemsnit ud over landet faldt der 349 millimeter nedbør i efteråret 2019, hvilket er ny rekord, siden de landsdækkende nedbørsmålinger i Danmark startede i 1874. Det er 121 millimeter eller 53% over normalen for 1961-90 (228 millimeter) og 116 millimeter eller 50% over tiårs-gennemsnittet for 2006-15 (233 millimeter).

Top-10 for efterårets nedbørssum er angivet nedenfor.

- 1) 349 mm (2019)
- 2) 327 mm (1967)
- 3) 308 mm (1970)
- 4) 307 mm (1980)
- 5) 303 mm (1923,1954)
- 7) 300 mm (1935)
- 8) 299 mm (1974)
- 9) 295 mm (1984)
- 10) 290 mm (2017)

Det tørreste efterår er fra 1920, hvor der kun faldt 105 millimeter regn.

Siden 2007 har efterårsnedbøren (mm) for Danmark som helhed set således ud:

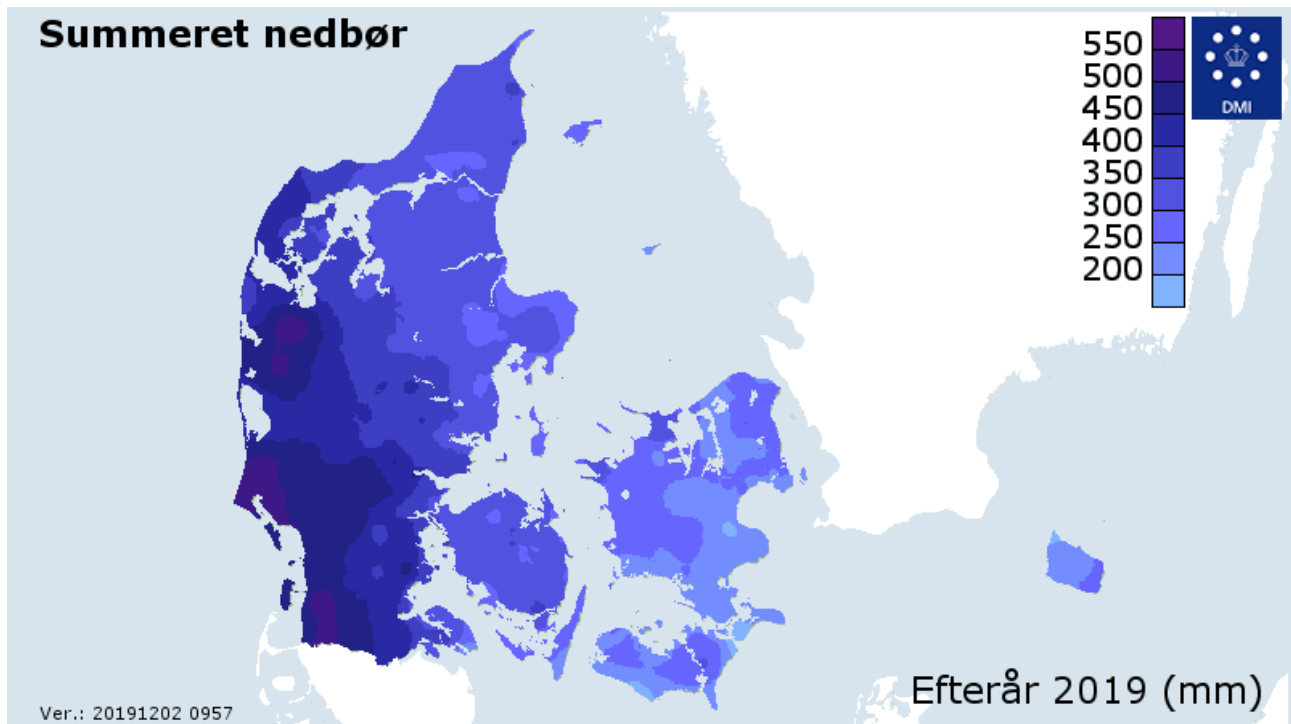
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
166	244	250	249	171	253	263	220	269	184	290	162	349

Alle tre efterårsmåneder var vådere end klimanormalen 1961-1990 og gennemsnittet for 2006-2015, september og oktober kom endda begge ind som den syvendevådeste september hhv. oktober måned.

Mest nedbør kom der i regionen Syd- og Sønderjylland med 455 millimeter i gennemsnit, mens der

på Bornholm kom mindst med 237 millimeter for regionen i gennemsnit.

Der var enkelte skybrud i september og oktober. Skybrud er defineret som over 15 millimeter nedbør på 30 minutter. Der var 71,4 nedbørsdøgn (normal 49 døgn, 1961-90) på landsplan henover efteråret, heraf 24,0 døgn i september og 23,7 døgn i både oktober og november. Tiendedele af nedbørsdøgn registreres, når kun dele af Danmarks areal har nedbør.

Solen skinnede i gennemsnit ud over landet i efteråret 2019 i 258 timer, hvilket er 7 timer eller 3% under normalen for 1961-90, der er på 265 timer. Sammenlignes med det seneste tiårs-gennemsnit på 304 timer (2006-15) har solen skinnet 46 timer eller 15% under gennemsnittet.

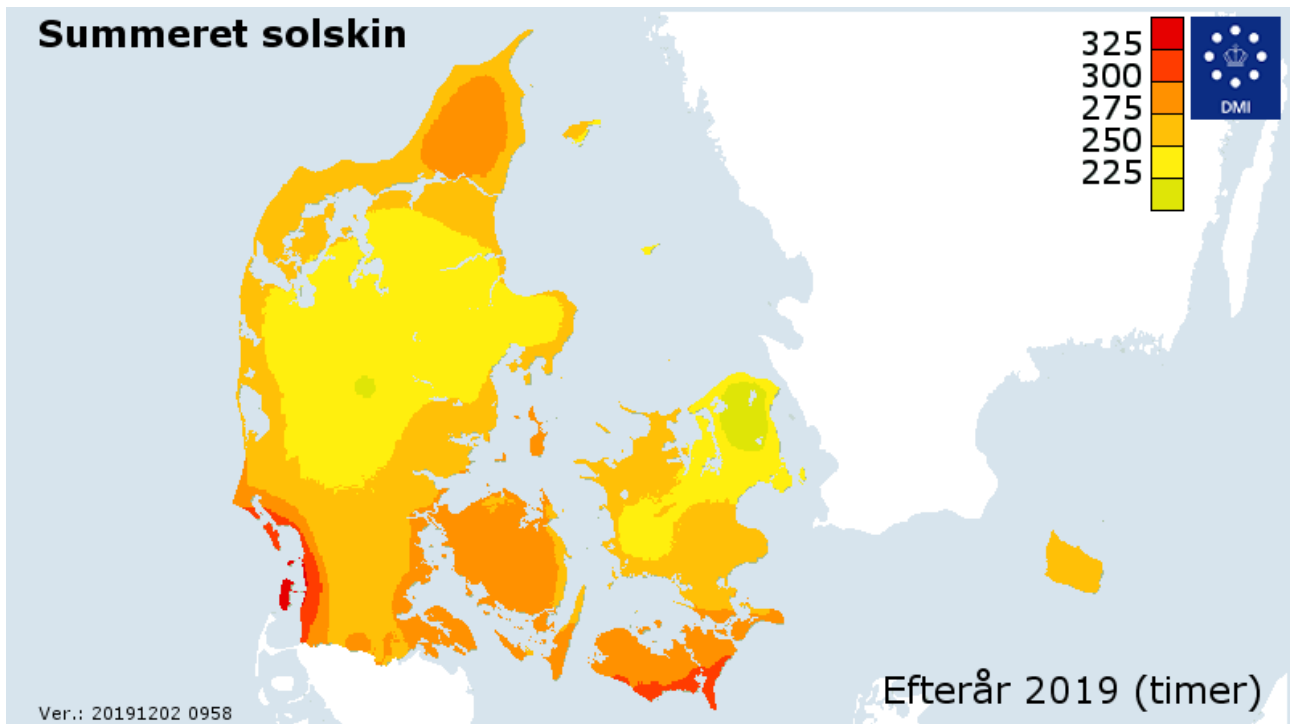
September og oktober 2019 blev nogenlunde gennemsnitlige mht. soltimer, mens november blev betydeligt solfattigere.

Det solrigeste efterår var 2005 med 407 soltimer. Bundrekorden er på 166 soltimer fra efteråret 1976. De landsdækkende soltimestmålinger startede i 1920.

Siden 2007 har solskinstallene (timer) for efteråret i Danmark set således ud:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
348	307	300	313	301	252	296	293	305	352	263	312	258

Mest sol fik Fyn med 281 timer i gennemsnit. I regionen København og Nordsjælland kom mindst med 236 soltimer i gennemsnit.

Landstal efterår 2019 samt normalen for 1961-90 og gennemsnittet for 2006-15.

Parameter	September 2019	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15*
Middeltemperatur	13,4°C	12,7°C	13,7°C
Nedbør	130 mm	73 mm	73 mm
Solskin	133 timer	128 timer	151 timer
Parameter	Oktober 2019	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15*
Middeltemperatur	9,4°C	9,1°C	9,8°C
Nedbør	129 mm	76 mm	83 mm
Solskin	90 timer	87 timer	102 timer
Parameter	November 2019	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15*
Middeltemperatur	5,7°C	4,7°C	6,3°C
Nedbør	89 mm	79 mm	77 mm
Solskin	35 timer	54 timer	52 timer
Parameter	Efterår 2019	Normal 1961-90	Gennemsnit 2006-15*
Middeltemperatur	9,5°C	8,8°C	9,9°C
Nedbør	349 mm	228 mm	233 mm
Solskin	258 timer	265 timer	304 timer

*beregnet ud fra publicerede landstal.

Alle værdier i denne oversigt er kvalitetssikrede. Ved årets afslutning gennemgås data yderligere i forbindelse med udgivelse af årspublikationen "Danmarks Klima" og data kan derved ændres.

For mere information henvises til dmi.dk.

Af klimatolog Frans Rubek
© DMI, 1. december 2019